

SMERNICE ZA HOSTEL S ČIM MANJ ODPADKI IN POGOJI ZA VZPOSTAVITEV ZELENEGA TURIZMA TER ZELENIH DELOVNIH MEST

Zveza društev Mladinski center Idrija

Projekt Zmanjšaj!

oktober 2019–oktober 2021

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»NA POT TRAJNOSTNEGA RAZVOJA«

Zveza društev mladinski center Idrija je oktobra 2019 vstopila v dvoletni projekt Zmanjšaj!, na katerem je sodelovala s podjetjem Komunala d. o. o. in Primorskim valom (Radio Cerčno d. o. o.). Namen projekta je bil, da se v sklopu projekta skozi analize podatkov, interaktivne delavnice, predavanja, izobraževanja in ostale večje dogodke ozavešča mlade o konceptu »zero waste« in da se ločevanje v lokalni skupnosti nadgradi s čim manjšo pridelavo odpadkov. V mladinskem centru smo mnenja, da **dejanja vsakega posameznika vodijo do večjih pozitivnih sprememb v družbi**. Mladim in drugim želimo na primerih dobrih praks pokazati, da je z manjšimi spremembami v naših vsakdanjih življenjih možno narediti velik korak k čistejšemu okolju in bolj zdravemu življenju, ob tem pa razvijati tudi kritično miselnost do te teme, kar vodi tudi do splošnega dviga ozaveščenosti v prihodnje.

Ljudje smo v neposredni povezanosti z naravo, ki jo na žalost prevečkrat žrtvujemo za naše hrepenenje po vse večjem kapitalu in luksuznem življenju. V današnji družbi postajamo vse večji potrošniki. Naš planet pa ima omejeno zmožnost proizvodnje surovin, ki jih zahtevamo za vsakdanje življenje. Idrija je pokazala in še vedno kaže, da se v lokalni skupnosti da marsikaj. **Z ozaveščanjem prebivalcev in soustvarjanju v lokalni skupnosti lahko naredimo naše mesto prijaznejše ljudem in okolju, moramo pa biti pri tem vztrajni in dosledni, saj se spremembe ne bodo zgodilo čez noč.**

Leta 2018 se je Zvezi društev Mladinski center Idrija pridružil tudi Hostel Idrija, ki deluje pod isto streho. Turizem je ena pomembnejših gospodarskih dejavnosti, ki se sploh v zadnjih letih hitro razvija in raste. Potovanja so bolj dosegljiva kot nekaj desetletji nazaj, kar pritegne tudi veliko število mladih. Turizem pa mora s svojo neposredno povezanostjo z okoljem skrbeti s svojimi odtisi, ki jih pušča za seboj s svojo dejavnostjo.

Hostel, priložnost za zelena delovna mesta

Ob sami besedi *hostel* največkrat pomislimo na sobe, ki nudijo bolj ali manj cenejšo nočitev različnim popotnikom, največkrat mladim pa tudi starejšim avanturistom, ki raziskujejo nove kraje. Hostel pa je več kot le to, je pretok različnih ljudi s svojevrstnimi zgodbami, idejami, interesi, izkušnjami, motivacijo in načrtov za prihodnost. Hostel obiskovalcem ponuja pobeg od realnosti (če tudi le za nekaj dni), od hitrega tempa življenja in v tistem trenutku ponuja nešteto možnosti za jutri. Prav zato je hostel tudi pomemben del zelenega turizma ter prizorišče, kjer lahko širimo zavedanje o njem. Vsak, ki je že kdaj potoval, lahko pove, da prinese domov izjemno veliko novih doživetij, ki vplivajo na njihova življenja v prihodnosti. **Hostel tako lahko opredelimo tudi kot skupek novih poznanstev, idej, dobrih praks, spretnosti, izmenjave kulinarike, podpiranje lokalne skupnosti, prispevanje k lokalnem razvoju ...**

V sklopu projekta Zmanjšaj! smo si zadali cilj, da pridobimo osnovne smernice, kako urediti delovanje hostla s čim manj odpadki in pogoji za vzpostavitev zelenega turizma ter zelenih delovnih mest. Turizem sicer primarno ni namenjen varovanju okolja, prav nasprotno, največkrat je med rednimi krivci za gost promet, onesnaženost narave, itd. Ni pa nemogoče, da se v turizmu trajnostno usmerimo in

minimaliziramo škodljiv vpliv na okolje. Le ta omogoča mobilnost, povezovanje, zaposlitev, ohranjanje stavb, ponovno uporabo, ipd. (Umanotera, 2014).

Zelena delovna mesta v turizmu (Umanotera, 2014) lahko najdemo pri turističnih ponudnikih, ki imajo:

- napredno, zeleno tehnologijo,
- zelene turistične produkte, s katerimi zmanjšujejo svoj negativen vpliv na okolje,
- upravljajo z naravnimi viri (gozd, park, jezera, reke ...)
- delovna mesta, ki spodbujajo zelene turistične ponudbe – kolesarjanje, pohodništvo, prostovoljstvo, samooskrbo (skupnostni vrt, ponovna uporaba, kompostiranje, zbiranje deževnice ipd.),
- organizirano promocijo varovanja okolja.

Pri delovanju hostla, ki stremi k doseganju trajnostnih ciljev, se lahko usmerimo:

1. V **ureditev nastanitve**, ki stremi k zelenemu turizmu in
2. k **trajnostnemu popotništvu** s strani obiskovalcev_k našega mladinskega hostla, ki ga spodbudimo z našo ponudbo.

JAZ, TURIST_KA

Kako lahko prispevamo k trajnostnemu turizmu kot turist_ka (PZS, b.d., Kastelic, b.d.)?

- Skupinski turizem,
- Popotniški turizem z nahrbtnikom,
- Nakupovanje pri lokalnih ponudnikih (s svojo vrečko in embalažo, če je le mogoče),
- Bivanje v nastanitvah, ki so usmerjena v varovanje okolja (eko kmetije, ZW hostli ...),
- Uporaba javnega prevoza (avtobus, vlak, deljenje prevoza, avtoštop ...),
- Preživljanje prostega časa v naravi (pohodništvo, kolesarjenje ...),
- Prostovoljstvo,
- Izbira nastanitev, ki stremijo k čim manjšemu vplivu na okolje (varčevanje z vodo, elektriko, ponovna uporaba, recikliranje ...),
- Sodelovanje pri potopisnih predavanjih,
- Potovati s stvarmi za večkratno uporabo (svoj pribor in posodico/krožnik, steklenico za vodo).

KAJ NAM POMENI TRAJNOSTNI RAZVOJ V OKVIRU ZELENEGA TURIZMA?

Tako kot za trajnost je tudi za zeleni turizem mnogo razlag in velikokrat posameznika poplavlja informacij obremeni. Po eni od uradnih definicij, ki ji povzema Umanotera (Plan B, b. d.) po Svetovni komisiji za okolje in razvoj (WCED, 1987) pravi, da je trajnostni razvoj takšen način razvoja, ki zadošča današnjim potrebam, ne da bi pri tem ogrožal možnosti prihodnjih generacij, da zadostijo svojim lastnim potrebam. Pomembno je, da začnemo postopoma z malimi koraki in pogledamo s perspektive moči naše ekipe in same infrastrukture, s katero razpolagamo. Spodaj smo razdelili delovanje hostla na tri dele, ki so nam/vam lahko v pomoč pri začetku vzpostavitve trajnostnih praks.

NASTANITEV

Že pri samem opremljanju/prenavljanju hostla se lahko držimo načela ponovne uporabe in obnovimo stare stvari, ki lahko služijo, kot nova oprema sob ali skupnih prostorov. Pregledamo lahko, kaj že imamo, organiziramo "sejem" ali damo javni poziv za zbiranje določenih stvari, kontaktiramo bližnji zbirni center ali center ponovne uporabe.

Poskrbeti moramo, da je dovolj košev za recikliranje – (nasvet: ločeni koši na hodnikih v izogib mešanim odpadkom v sobah).

Postavitev koticke za izmenjavo odvečnih, vendar še uporabnih oblačil, obutve in dodatkov. Obiskovalci_ke lahko pustijo stvari, ki jih ne rabijo več za druge, ki lahko stvar vzamejo ali menjajo s čim drugim.

Opozorilni napisi in plakati o varčevanju z vodo, elektriko.

Spodbujanje ponovne uporabe - nudimo izposajo vrečk za trgovino.

Spodbujanje uporabe steklenic za vodo in uporabo pitne vode iz pipe.

Skupnostni vrt, kjer so zasajena zelišča in druge uporabne povrtnine za kuhanje.

HRANA

Kompostiranje organskih odpadkov.

Sodelovanje z lokalnimi ponudniki hrane – ekološke kmetije, lokalni gostinski ponudniki.

Oznake za hrano, ki ostane z datumom (odprtja, kuhanja ...) in z obvestilom, da jo lahko vzame kdor koli (Nasvet: vzpostavitev kotička za »food sharing«).

MOBILNOST

Ponudba izposoje koles (električna, gorska).

Promocija pohodniških poti v okolici in drugih zelenih (rekreacijskih) površin – jezera, parki, reke, naravna kopališča, idr.

Promocija lokalnih tržnic, trgovin z lokalnimi produkti in rabljenim blagom, trgovine z izdelki na rinfuzo.

Informacije o javnem prevozu – urnik vlakov, avtobusov, informacije o skupinah za deljenje prevoza t. i. car sharing.

KOMUNICIRANJE/PROMOCIJA

Pomembno je, da tudi v okviru naših objav na spletni strani in drugih socialnih omrežjih jasno izražamo svoje cilje in promoviramo svoje trajnostne prakse.

Obiskovalcem_kam z rednimi spletnimi objavami in plakati jasno sporočamo, kako lahko tudi oni prispevajo k trajnosti.

V promocijo svoje ponudbe vključimo podatke o trajnostnih ukrepih in dobrih praksah pri nas. Pomembno je, da jasno komuniciramo z javnostjo o svoji viziji in ciljih, ki smo si jih zadali in jih povabimo, da skupaj pišemo našo zgodbo.

Informiranje obiskovalcev_k o delovanju hostla v trajnostni smeri s plakati, kaj trajnostni turizem je in zakaj je smiselno zasledovati načela trajnostnega turizma.

VZDRŽEVANJE

Povečana energetska učinkovitost prek avtomatskih luči; izbira varčnejših žarnic, ogrevanje le prostorov, ki so v uporabi; nakup polnilnika za baterije; izbira energetske učinkovitejših naprav – razmislek ob nabavi novih apartov (hladilniki, pralni stroji, ipd.); redno čiščenje luči; paziti, da stvari niso tik ob grelnih napravah; med zračenjem ne ogrevamo prostora.

Večkratno polnjenje posod za čistila in razkužila iz večlitrskih pakiranj.

Izdelava domačih čistil (eko detergent, eko tablete za pomivalni stroj) in pripomočkov (izdelava eko gobic in krp za čiščenje iz rabljenega blaga).

Postavitev in uporaba zbiralnika deževnice.

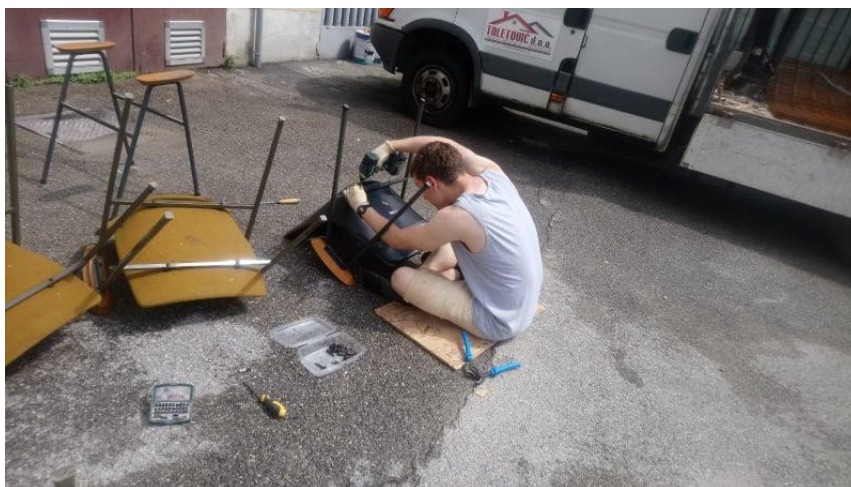

LOKALNA SKUPNOST

Sodelovanje z lokalnim komunalnim podjetjem za ločeno zbiranje odpadkov (pridobitev koša za EEO – elektronsko in električno opremo, organiziran odvoz ločeno zbranih komunalnih odpadkov).

Stik z lokalno skupnostjo:

- Zbiranje rabljenih stvari (skodelice, krožniki, omarice, stoli, ipd).
- Organizacija dogodkov za obiskovalce in lokalno javnost (potopisna predavanja, delavnice ponovne uporabe, čistilne akcije, kuharske delavnice, ipd.)
- Neprofitna oddaja prostorov za aktivnosti različnih interesnih skupin, s čimer spodbujamo delitev prostorov.

ZAPOSLENI

Z zaposlenimi lahko naredimo team building srečanje s skupnim raziskovanjem že obstoječih dobrih praks in kje je še prostor za nadgradnje pri delu.

Vzpostavljeno spodbujajoče delovno okolje z internimi izobraževanji na temo varstva okolja in udeležbo na delavnicah izven delovnega okolja. S širjenjem znanja in izkušenj se poveča motivacija in produktivnost posameznika.

VIRI, uporabne povezave za na pot trajnostnega razvoja:

E3. (2021). Kakšna je energetska učinkovitost vašega gospodinjstva. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://www.e3.si/koristno/kaksna-je-energetska-ucinkovitost-vasega-gospodinjstva-2019-03-12>

Ekologi brez meja. (2019). Novice. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://ebm.si/glavna/web/index.php/novice>

Kastelic, M. (b. d. 1). Trajnostni turizem danes. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://www.youth-hostel.si/si/sustainable-tourism/trajnostni-turizem-danes>

Kastelic, M. (b. d. 2). Odgovorni popotnik. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://www.youth-hostel.si/si/sustainable-tourism/odgovorni-popotnik>

Plan B. (b. d.) Trajnostni razvoj. Pridobljeno 20. 8. 2021 s <http://www.planbzaslovenijo.si/>

Popotniško združenje Slovenije – PZS 1. (b. d.). Boj proti plastiki skozi globalno turistično iniciativo. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://www.youth-hostel.si/si/sustainable-tourism/boj-proti-plastiki-skozi-globalno-turisticno-iniciativo>

Umanotera (2014). Zelena delovna mesta: stanje, potenciali dobre prakse. Pridobljeno 20. 8. 2021 s http://www.arhiv.zelenadelovnamesta.ukom.gov.si/upload/Zelena_delovna_mesta_analiza_mala.pdf

Zelena Slovenija. (b. d.). Vizija Slovenije kot spodbuda za zelena delovna mesta. Pridobljeno 20. 8. 2021 s <https://www.zelenaslovenija.si/EOL/Clanek/2213/embalaza-okolje-logistika-st-88-89/vizija-slovenije-kot-spodbuda-za-zelena-delovna-mesta-eol-88-89>

I feel Slovenija. (b. d.). Zelena shema slovenskega turizma. Pridobljeno 13. 7. 2021 s <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/zelena-shema-slovenskega-turizma>

FOTOARHIV: Mladinski center Idrija